

Razveza zakonske zveze - Belgija

KAZALO

- 1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?
- 2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?
- 3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:
 - 3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);
 - 3.2 razdelitev premoženja zakoncev;
 - 3.3 mladoletne otroke zakoncev;
 - 3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?
- 4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?
- 5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?
- 6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?
- 7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?
- 8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?
- 9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?
- 10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?
- 11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?
- 12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?
- 13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?
- 14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?
- 15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti /razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?
- 16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Belgijsko pravo pozna dve obliki razveze zakonske zveze: razvezo zaradi nepopravljive nevzdržnosti zakonske zveze in sporazumno razvezo zakonske zveze.

Razvezo zaradi nepopravljive nevzdržnosti zakonske zveze je mogoče doseči na dva načina:

- z dokazom nepopravljive nevzdržnosti zakonske zveze, ki ga je mogoče predložiti z vsemi pravnimi sredstvi (člen 229(1) civilnega zakonika (*Code civil*)). Nevzdržnost je nepopravljiva, če skupno življenje zakoncev ni več mogoče in ga tudi ni več mogoče ponovno vzpostaviti;
- na podlagi dejanskega ločenega življenja, ki traja neko obdobje. Nepopravljiva nevzdržnost zakonske zveze je ugotovljena, če zahtevek vložita zakonca skupaj, **potem ko sta dejansko živela ločeno več kot šest mesecev**. Če je dejansko ločeno življenje zakoncev trajalo manj kot šest mesecev in želita zakonca vložiti skupni zahtevek za razvezo zakonske zveze, je nepopravljiva nevzdržnost zakonske zveze ugotovljena, potem ko zakonca po obdobju za razmislek ponovno prideta pred sodišče in ponovita svojo željo za razvezo zakonske zveze (člen 229(2) civilnega zakonika). **Enostranski zahtevek po več kot enem letu dejanskega ločenega življenja**: nepopravljiva nevzdržnost zakonske zveze je ugotovljena, če zahtevek vloži eden od zakoncev po več kot letu dejanskega ločenega življenja. Če je dejansko ločeno življenje zakoncev trajalo manj kot eno leto in želi eden od zakoncev vložiti enostranski zahtevek za razvezo zakonske zveze, je nepopravljiva nevzdržnost zakonske zveze ugotovljena, potem ko zakonec, ki vlaga zahtevek, po obdobju za razmislek ponovno pride pred sodišče in ponovi svojo željo za razvezo zakonske zveze (člen 229(3) civilnega zakonika).

Sporazumna razveza zakonske zveze se lahko odobri samo, če zakonca predložita celovit predhodni sporazum o vseh učinkih razveze zakonske zveze in če do izdaje odločbe o razvezi zakonske zveze vztrajno izkazujejo željo po sporazumnem končanju zakonske zveze. Celovit predhodni sporazum vključuje dogovor o delitvi premoženja, s katerim se zakonca dogovorita o vsem, kar zadeva njuno zadevno premoženje (člen 1287 sodnega zakonika (*Code judiciaire/Gerechtigd Wetboek*)), in sporazum o razvezi zakonske zveze, s katerim se uredijo vprašanja v zvezi s prebivališčem vsakega od zakoncev med postopkom, starševsko skrbjo in upravljanjem premoženja skupnih otrok ter pravico do stikov med postopkom razveze zakonske zveze in po njem, prispevkom vsakega od zakoncev k preživljanju skupnih otrok in zneskom morebitne preživnine med zakoncema med postopkom razveze zakonske zveze in po njem (člen 1288 sodnega zakonika).

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Belgijsko pravo pozna dve obliki razveze zakonske zveze: razvezo zaradi nepopravljive nevzdržnosti zakonske zveze (člen 229 civilnega zakonika) in sporazumno razvezo zakonske zveze (člen 230 civilnega zakonika).

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Z razvezo zakonske zveze prenehajo zakonske vezi za prihodnost. Nekdanja zakonca nista več zakonita dediča drug drugega. Lahko pa ponovno skleneta zakonsko zvezo. V Belgiji sklenitev zakonske zveze ne vpliva na priimek zakoncev. Vendar ima zakonec pravico do uporabe priimka drugega zakonca. Po razvezi zakonske zveze zakonec nima več pravice do uporabe priimka nekdanjega zakonca v vsakodnevem in poklicnem življenju. V posebnih okoliščinah je dopustno odstopanje od tega pravila, kar zadeva trgovsko ime.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Skupno premoženje se ukine. V okviru razveze zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti zakonca izgubita vse koristi, ki sta jih drug drugemu priznala s predporočno pogodbo in po sklenitvi zakonske zveze, ter koristi vseh pogodbenih oporočnih razpolaganj, razen če se ne sporazumeta drugače. V primeru sporazumne razveze zakonske zveze zakonca predhodno uredita svoje zadevne pravice v celovitem predhodnem sporazumu (glej vprašanje 1).

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Prenehanje zakonske zveze z razvezo ne vpliva na pravice otrok, rojenih v tej zakonski zvezi (člen 304 civilnega zakonika). Po prenehanju zakonske zveze z razvezo starševsko skrb za otroke in upravljanje njihovega premoženja izvajata oče in mati skupaj ali oseba, ki so ji bili otroci dodeljeni, bodisi v skladu z ustreznimi potrjenimi sporazumi med strankami bodisi v skladu z odločbo predsednika sodišča, ki odloča v postopku za izdajo začasne odredbe (*référé/kort geding*) (člen 302 civilnega zakonika). Vsak zakonec mora sorazmerno s svojimi zmožnostmi prispevati k stroškom bivanja, preživljanja, nadzora, vzgoje in izobraževanja otrok do njihove polnoletnosti oziroma do končanja njihovega šolanja (člen 203 civilnega zakonika) ter sorazmerno s svojim deležem prispevati k običajnim in izrednim stroškom, ki izhajajo iz te obveznosti (člen 203a civilnega zakonika). Ta prispevek se navadno plačuje v obliki preživnine, ki jo določijo sodišča ali pa se določi s sporazumom.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Razveza zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti: zakonca se lahko dogovorita o preživnini po razvezi zakonske zveze, o znesku te preživnine in podrobnih pravilih, na podlagi katerih bo dogovorjeni znesek mogoče prilagoditi. Če tak sporazum ne obstaja, lahko sodišče na zahtevo zakonca v stiski dodeli preživnino v breme drugega zakonca. Sodišče lahko zahtevek za

preživnino zavrne, če toženec dokaže, da skupno življenje ni bilo več mogoče zaradi hude napake tožnika. V nobenem primeru se preživnina ne dodeli zakoncu, ki je bil spoznan za krivega za fizično nasilje nad drugim zakoncem. Če toženec dokaže, da je tožnik v stiski zaradi svoje enostranske odločitve, ki ni bila utemeljena s potrebami družine, lahko sodišče toženca oprosti plačila preživnine ali pa zniža višino preživnine (člen 301(1), (2) in (5) civilnega zakonika). Znesek preživnine mora pokrivati vsaj potrebe upravičenca in ne sme presežati tretjine dohodkov preživninskega zavezanca. Trajanje plačevanja preživnine ne sme biti daljše od trajanja zakonske zveze. V izjemnih okoliščinah se ta rok lahko podaljša (člen 301(3), (4), (6), (8) in (9) civilnega zakonika).

Sporazumna razveza zakonske zveze: zakonca predhodno uredita svoje zadevne pravice v celovitem predhodnem sporazumu (glej vprašanje 1). Dogovorita se lahko o znesku morebitne preživnine med postopkom razveze zakonske zveze in po njem, o formuli indeksacije in podrobnih pravilih za prilagoditev tega zneska (člen 1288, prvi odstavek, točka 4 sodnega zakonika).

V vseh primerih lahko sodišče preživnino zviša, zniža ali jo odpravi, če njen znesek zaradi novih okoliščin, na katere stranki nimata vpliva, ni več ustrezen. Samo v okviru razveze zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti lahko sodišče tudi prilagodi znesek preživnine, če se zaradi razveze zakonske zveze spremeni finančni položaj zakoncev.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

S prenehanjem življenjske skupnosti (*séparation de corps/scheiding van tafel en bed*) zakonska zveza med zakoncema ne preneha, ampak se zrahljajo vzajemne pravice in obveznosti zakoncev: obveznost skupnega življenja preneha veljati in premoženje se loči.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Razlogi za prenehanje življenjske skupnosti so enaki kot razlogi za razvezo zakonske zveze.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

S prenehanjem življenjske skupnosti zakonska zveza med zakoncema ne preneha, ampak se zrahljajo vzajemne pravice in obveznosti zakoncev. Kar zadeva sama zakonca, s prenehanjem življenjske skupnosti prenehata veljati samo obveznost skupnega življenja in obveznost pomoči (*devoir d'assistance/bijstandsplicht*). Obveznosti zvestobe in materialne podpore (*devoir de secours/hulpplicht*) veljata še naprej (člen 308 civilnega zakonika). Kar zadeva premoženje, prenehanje življenjske skupnosti povzroči ločitev premoženja (člen 311 civilnega zakonika). Kar zadeva otroke, so učinki prenehanja življenjske skupnosti enaki kot pri razvezi zakonske zveze. Zakonca po prenehanju življenjske skupnosti ne moreta prejemati preživnine, lahko pa uveljavljata obveznost materialne podpore (člen 213 civilnega zakonika).

Učinki sporazumnega prenehanja življenjske skupnosti so enaki kot pri sporazumni razvezi zakonske zveze, urejeni pa so s predhodnimi sporazumi, pri čemer se razume, da zakonska zveza ne preneha. Tudi obveznosti zvestobe in materialne podpore veljata še naprej.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Razveljavitev zakonske zveze je civilnopravna sankcija, kadar je bila zakonska zveza sklenjena v nasprotju z zakonskimi predpisi kljub predhodnemu preverjanju, ki ga opravi matičar.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Razlogi za absolutno neveljavnost zakonske zveze so:

- eden od zakoncev je mladoleten in ni oproščen zahteve glede starosti (člen 144 civilnega zakonika): najnižja starost za sklenitev zakonske zveze je 18 let;
- neobstoj privolitve v sklenitev zakonske zveze (člen 146 civilnega zakonika);
- navidezna sklenitev zakonske zveze (člen 146a civilnega zakonika): zakonska zveza ni veljavna, če iz sklopa okoliščin v zadevi izhaja, da namen vsaj enega od zakoncev ni ustvariti trajno življenjsko skupnost, ampak zgolj pridobiti korist v zvezi s prebivanjem, povezano s statusom zakonca;
- pod prisilo sklenjena zakonska zveza (člen 146b civilnega zakonika): zakonska zveza ni veljavna, če je sklenjena brez svobodne privolitve obeh zakoncev in če je bila privolitev vsaj enega od zakoncev pridobljena pod prisilo ali grožnjo;
- dvojna zakonska zveza (člen 147 civilnega zakonika);
- kršitev prepovedi sklenitve zakonske zveze zaradi sorodstvene ali zakonske vezi, sodne odločbe, s katero je domnevnomu biološkemu očetu naloženo plačevanje preživnine, ali posvojiteljskega sorodstvenega razmerja (členi 161 do 164, 341, 356-1, prvi in drugi odstavek, ter 353-13 civilnega zakonika);

- nepristojnost javnega uslužbenca, ki je sklenil zakonsko zvezo (člen 191 civilnega zakonika) (diskrecijska absolutna neveljavnost);
- skrivna zakonska zveza (člen 191 civilnega zakonika) (diskrecijska absolutna neveljavnost).

Razloga za relativno neveljavnost zakonske zveze sta izsiljenje privolitve zakoncev ali enega od njiju ali zmeta glede osebe (člena 180 in 181 civilnega zakonika).

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Razveljavitev zakonske zveze pomeni, da je zakonska zveza nična in neveljavna za nazaj in za naprej. Razveljavitev ima učinek za nazaj do dneva sklenitve zakonske zveze. Vsi učinki zakonske zveze izginejo. Za zakonsko zvezo se šteje, da ni nikoli obstajala.

Če sta zakonca ravnala v dobri veri, tj. če je mogoče, da nista vedela za razlog za neveljavnost, lahko sodišče odloči, da se zakonska zveza razveljavi samo za naprej, učinki za nazaj pa ostanejo. Če je samo eden od zakoncev ravnal v dobri veri, ima zakonska zveza učinke samo v korist tega zakonca.

Učinki v korist otrok se ohranijo, tudi če ni nobeden od zakoncev ravnal v dobri veri. Otrok, rojen v zakonski zvezi ali v 300 dneh po njeni razveljavitvi, za očeta obdrži moža svoje matere.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Zakon določa dve obliki mediacije: prostovoljno mediacijo, pri kateri se stranki sami brez posredovanja sodišča obrneta na mediatorja, in sodno mediacijo v okviru sodnega postopka na predlog strank ali sodnika, pri čemer se sodni postopek začasno ustavi. Mediacija se lahko uporabi v sporih v zvezi z obveznostmi v zakonski zvezi (člena 201 in 203 civilnega zakonika), pravicami in obveznostmi zakoncev (členi 221 do 224 civilnega zakonika), učinki razveze zakonske zveze (členi 295 do 307a civilnega zakonika), starševsko skrbjo (členi 371 do 387a civilnega zakonika), razvezo zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti (člen 229 civilnega zakonika), sporazumno razvezo zakonske zveze (členi 1254 do 1310 sodnega zakonika) in neregistrirano skupnostjo. Vsaka stranka lahko svobodno predlaga uporabo postopka mediacije (prostovoljna mediacija) (člen 1730 in naslednji sodnega zakonika). Mediacijo lahko kadar koli med postopkom odredi tudi sodišče, ki odloča v zadevi (sodna mediacija) (člen 1734 in naslednji sodnega zakonika). V obeh primerih lahko stranki, če dosežeta mediacijski dogovor, tega predložita sodišču v odobritev. Sodišče lahko odobritev dogovora zavrne samo, če je v nasprotju z javnim redom ali koristijo mladoletnih otrok.

Sama razglasitev razveze zakonske zveze ostaja v pristojnosti sodišč.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Za odločanje o zahtevku za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti zaradi nepopravljive nevzdržnosti ali zahtevku za spremembo prenehanja življenjske skupnosti v razvezo zakonske zveze je pristojno sodišče prve stopnje (*tribunal de première instance/vredegerecht*) v kraju zadnjega skupnega stalnega prebivališča zakoncev ali stalnega prebivališča toženca (*dom icile/woonplaats*) (člen 628, prvi odstavek, točka 1 sodnega zakonika).

V primeru sporazumne razveze zakonske zveze se zakonca obrneta na sodišče prve stopnje po svoji izbiri (drugi odstavek člena 1288a sodnega zakonika).

Zahtevek za razveljavitev zakonske zveze se vloži pri sodišču prve stopnje v kraju stalnega prebivališča toženca (člen 624 sodnega zakonika).

V primeru razveze zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti se zahtevek vloži: 1. na podlagi člena 229(1) civilnega zakonika s pozivom sodnega izvršitelja (*huissier de justice/gerechtsdeurwaarder*); 2. skupaj, na podlagi člena 229(2) civilnega zakonika, z vlogo v skladu s členom 1026 in naslednjimi sodnega zakonika, ki jo podpišeta oba zakonca ali vsaj odvetnik ali notar (člen 1254(1) sodnega zakonika); 3. enostransko, na podlagi člena 229(3) civilnega zakonika, z vlogo za začetek postopka v skladu s členi 1034a do 1034e sodnega zakonika. V vseh primerih mora vloga za začetek postopka poleg običajnih zahtevanih navedb obvezno vsebovati tudi podroben opis zatrjevanih dejstev in identiteto otrok (člen 1254(1) sodnega zakonika). Predložijo se tudi izpisek iz matičnega registra o sklenjeni zakonski zvezi, izpisek iz matičnega registra o rojstvu otrok ter dokazilo o identiteti in državljanstvu vsakega od zakoncev, razen če sta zakonca vpisana v register prebivalstva ali register tujcev (člen 1254(2) sodnega zakonika).

V primeru sporazumne razveze zakonske zveze se zahtevek vloži z vlogo (*requête/verzoekschrift*) (člen 1288a sodnega zakonika). Poleg dokumentov, ki se zahtevajo v okviru razveze zakonske zveze zaradi nepopravljive nevzdržnosti, se zahtevku priložijo predhodni sporazumi, ki sta jih stranki sklenili, in po potrebi popis njunega premoženja.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Uporabljajo se pravila splošnega prava. Glej informativni list „Pravna pomoč“.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Zoper vsako odločbo, s katero je ugodeno zahtevku za razvezo zakonske zveze/prenehanje življenjske skupnosti zaradi nepopravljive nevzdržnosti ali zahtevku za razveljavitvev zakonske zveze ali s katero je tak zahtevek zavrnjen, se lahko vloži pritožba v enem mesecu od vročitve zamudne ali kontradiktorne sodbe (prvi odstavek člena 1048 in prvi odstavek člena 1051 sodnega zakonika).

Pritožba (*appel/hoger beroep*) zoper sodbo, s katero je razglašena razveza zakonske zveze, je dopustna samo, če temelji na neupoštevanju zakonskih pogojev za razglasitev razveze zakonske zveze ali na spravi zakoncev. Vloži jo lahko državno tožilstvo v enem mesecu od izdaje sodbe. V takem primeru se vroči obema strankama. Vloži jo lahko tudi eden od zakoncev ali oba zakonca ločeno ali skupaj v enem mesecu od izdaje sodbe. V takem primeru se vroči državnemu tožilcu in, če jo vloži samo eden od zakoncev, tudi drugemu zakoncu. Pritožbo, ki temelji na spravi, morata v vseh primerih vložiti oba zakonca skupaj v enem mesecu od izdaje sodbe. Ta pritožba se vroči državnemu tožilcu (člen 1299 sodnega zakonika). Pritožba zoper sodbo, s katero je bila zavrnjena sporazumna razveza zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti, je dopustna samo, če jo vložita obe stranki ločeno ali skupaj v enem mesecu od izdaje sodbe (člen 1300 sodnega zakonika).

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

Od 1. marca 2005 se uporablja Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (v nadaljnjem besedilu: uredba Bruselj IIa). Ta uredba se uporablja v Evropski uniji (razen na Danskem). Sodne odločbe, izdane v državi članici, se v drugih državah članicah priznajo samodejno, ne da bi bilo za to treba začeti kakršen koli postopek (člen 21(1) uredbe Bruselj IIa). Za vpis spremembe osebnega stanja v uradne evidence države članice na podlagi sodne odločbe o razvezi, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze, izdane v drugi državi članici, zoper katero po pravu te države članice ni mogoče vložiti nadaljnega pravnega sredstva, ni treba začeti nobenega postopka (člen 21(2) uredbe Bruselj IIa). Sodna odločba, ki se nanaša na razvezo, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitvev zakonske zveze, se ne prizna, če bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom, če nasprotni stranki, ki se ni spustila v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravila obrambo, ali če je nezdržljiva s sodno odločbo, izdano predhodno v postopku med istima strankama (člen 22 uredbe Bruselj IIa). Ob preizkusu se ne sme preverjati pristojnost sodišča izvora (člen 24 uredbe Bruselj IIa), pod nobenimi pogoji pa tudi ni dovoljeno preverjanje sodne odločbe glede njene vsebine (člen 26 uredbe Bruselj IIa). Priznanje sodne odločbe se tudi ne sme zavrniti z utemeljitvijo, da belgijska zakonodaja na podlagi enakega dejanskega stanja ne dovoljuje razveze zakonske zveze (člen 25 uredbe Bruselj IIa). Listine, ki jih je treba predložiti za priznanje sodne odločbe tujega sodišča, so navedene v členu 37 uredbe Bruselj IIa.

Kadar se Uredba (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (Bruselj IIa) ne uporablja, veljajo za sodne odločbe, izdane po 1. oktobru 2004, določbe zakonika o mednarodnem zasebnem pravu (*Code de droit international privé/Wetboek van Internationaal Privaatrecht*) (člen 126(2) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu). V skladu s členom 22 navedenega zakonika je priznanje samodejno, ne da bi bilo treba začeti sodni postopek. Tuja sodna odločba se ne prizna, če je učinek priznanja v očitnem nasprotju z javnim redom; če so bile kršene pravice do obrambe; če je bila odločba pridobljena s kršitvijo zakona; če je zoper njo še vedno mogoče vložiti pravno sredstvo; če ni združljiva s sodno odločbo, izdano v Belgiji, ali sodno odločbo, ki je bila predhodno izdana v tujini in se lahko prizna v Belgiji; če je bila zahteva vložena v tujini po tem, ko je bila v Belgiji vložena zahteva, o kateri še ni odločeno, med istima strankama in v zvezi z istim predmetom; če so imela belgijska sodišča izključno pristojnost za odločitev o zahtevi; če je pristojnost tujega sodišča temeljila izključno na prisotnosti toženca ali premoženja v državi, pod katero spada to sodišče, brez neposredne povezave s sporom; če je priznanje v nasprotju z enim od razlogov za zavrnitev, taksativno navedenih v zakoniku (na področju osebnostnega in družinskega prava gre izključno za priimek, posvojitvev in enostransko razvezo zakonske zveze) (člen 25(1) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu). Sodna odločba se med preizkusom ne sme pod nobenimi pogoji preverjati glede njene vsebine (člen 25(2) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu). Listine, ki jih je treba predložiti za priznanje tuje sodne odločbe, so navedene v členu 24 zakonika o mednarodnem zasebnem pravu.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti /razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Temeljno načelo Uredbe (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (Bruselj IIa) in zakonika o mednarodnem zasebnem pravu je samodejno priznanje sodne odločbe brez kakršnega koli posebnega postopka. Kljub temu lahko, če priznanje temelji na uredbi Bruselj IIa, vsaka zainteresirana stranka v skladu s postopki iz oddelka 2 zahteva izdajo odločbe o priznanju ali nepriznanju sodne odločbe (člen 21 (3) uredbe Bruselj IIa). Če se uredba Bruselj IIa ne uporablja, lahko vsaka zainteresirana oseba in tudi državno tožilstvo v skladu s členom 23 zakonika o mednarodnem zasebnem pravu zaprosi za ugotovitev, da je treba sodno odločbo priznati v celoti ali delno ali da je ni mogoče priznati (člen 22(2) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu).

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Člen 55(1) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu vsebuje pravilo, ki ureja izbiro prava za razvezo zakonske zveze /prenehanje življenjske skupnosti z mednarodno razsežnostjo. Razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti urejajo:

1. pravo države, na ozemlju katere imata zakonca običajno prebivališče ob vložitvi zahtevka;
2. če običajno prebivališče ni na ozemlju iste države, pravo države, na ozemlju katere sta zakonca imela zadnje skupno običajno prebivališče, če ima eden od njiju običajno prebivališče na ozemlju te države ob vložitvi zahtevka;
3. če običajno prebivališče nobenega od zakoncev ni na ozemlju države, v kateri sta zakonca imela zadnje skupno običajno prebivališče, pravo države, katere državljanstvo imata oba zakonca ob vložitvi zahtevka;
4. v drugih primerih belgijsko pravo.

Pojem „običajno prebivališče“ je opredeljen v členu 4(2) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu. „Skupno običajno prebivališče“ ne pomeni nujno prebivališča na istem naslovu ali v isti občini, ampak prebivališče v isti državi. Uporaba prava, določenega v členu 55(1) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu, je izključena, kolikor to pravo ne pozna instituta razveze zakonske zveze. V tem primeru se uporablja pravo, opredeljeno na podlagi merila, določenega podredno z odstavkom 1 (člen 55(3) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu).

Zakonca imata tudi omejeno možnost, da sama izbereta pravo, ki se bo uporabljalo za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti: pravo države, katere državljan sta zakonca ob vložitvi zahtevka, ali belgijsko pravo (člen 55(2) zakonika o mednarodnem zasebnem pravu). To izbiro je mogoče izraziti najpozneje ob prvem prihodu pred sodišče, ki odloča o zahtevku za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti.

Z upoštevnim pravom, določenim v členu 55 zakonika o mednarodnem zasebnem pravu, so določena pravila v zvezi z dopustnostjo zahtevka za prenehanje življenjske skupnosti, vzroki in pogoji za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti ali, v primeru skupnega zahtevka, pogoji za privolitev, vključno z načinom, kako jo je treba izraziti; v zvezi z obveznostjo dogovora med zakoncema o ukrepih, ki se nanašajo na osebnost, preživnino in premoženje zakoncev in otrok, za katere sta odgovorna; ter v zvezi s prenehanjem zakonskih vezi ali, v primeru prenehanja življenjske skupnosti, s stopnjo razrahljanja teh vezi (člen 56 zakonika o mednarodnem zasebnem pravu).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Zadnja posodobitev: 23/10/2019